

ΕΡΓΟ: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ (ΚΩΔ. ΟΠΣ ΤΑ 5180769)

ΔΡΑΣΗ: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (16631)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΥΘΥΝΗΣ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Διευκρινίσεις Σχετικά με τη Διαδικασία Δ10 Διασφάλιση Μη Σύγκρουσης Συμφερόντων

Προς διευκόλυνση του έργου σας σημειώνεται επί της αρχής ότι στην ενότητα 3 της διαδικασίας Δ10 του Εγχειριδίου Διαδικασιών της ΕΥΣΤΑ αναφέρεται ότι: «.....Όλα τα εμπλεκόμενα μέρη του έργου οφείλουν να δηλώνουν εγγράφως, την απουσία σύγκρουσης συμφερόντων. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται άπαξ στους αρμόδιους φορείς με βάση το Έντυπο Δ10_Ε1 Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης Συμμόρφωσης. Οι φορείς οφείλουν να τηρούν σχετικό μητρώο.»

Ακολούθως, στην ενότητα «3.1.1 Ελάχιστα στοιχεία που προσκομίζονται για την εξέταση» της ίδιας διαδικασίας, ρητά αναφέρεται ότι: «.....προσκομίζεται λίστα με στοιχεία ταυτότητας όλων των δημοσιονομικών παραγόντων και λοιπών εμπλεκόμενων στα διάφορα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας (κατ' ελάχιστον, όνομα, επώνυμο και ημερομηνία γέννησης) και συγκεκριμένα των στελεχών της αναθέτουσας και των μελών οργάνων διοίκησης που κατά λόγο αρμοδιότητας συμμετείχαν στη διαδικασία, των μελών των συλλογικών οργάνων που συγκροτήθηκαν, της ομάδας των συμβούλων που συνέδραμαν την αναθέτουσα ή και την Επιτροπή Διαγωνισμού...».

Επιπλέον, στην παρ. 3 του άρθρου 24 του ν.4412/2016, αναφέρεται ότι:

«3. Η σύγκρουση συμφερόντων αφορά ιδίως τα ακόλουθα πρόσωπα:

α) μέλη του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής ή του παρόχου υπηρεσιών διαδικασιών σύναψης συμβάσεων, υπό την έννοια του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221), ο οποίος ενεργεί εξ ονόματος της αναθέτουσας αρχής, συμπεριλαμβανομένων των μελών των αποφαινόμενων ή/και γνωμοδοτικών οργάνων ή/και

β) τα μέλη των οργάνων διοίκησης ή άλλων οργάνων της αναθέτουσας αρχής ή/και

γ) τους συζύγους και συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε έως και τέταρτου βαθμού των προσώπων των περιπτώσεων α' και β', τα οποία:

αα) εμπλέκονται στη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, καθώς και της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης ή/και

ββ) μπορούν να επηρεάσουν την έκβασή της.».

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω και σε απάντηση των ερωτημάτων σας, σημειώνεται ότι στην προσκομιζόμενη λίστα της ενότητας 3.1.1 της διαδικασίας Δ10 δεν απαιτείται να περιληφθούν μέλη των Επιτροπών (γνωμοδοτικά όργανα) που δεν συμμετείχαν σε ελεγχόμενη υπό σύναψη δημόσια σύμβαση, καθώς δεν δύναται αυτά να έχουν επηρεάσει την έκβαση της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης. Κατά τα λοιπά, η προβλεπόμενη Υπεύθυνη δήλωση της διαδικασίας Δ10 υπογράφεται άπαξ, από όλους τους εμπλεκόμενους στο έργο (στελέχη κάθε εμπλεκόμενης υπηρεσίας/φορέα στην ένταξη, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχο Δράσεων και Έργων του ΤΑΑ, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων ανάληψης νομικών δεσμεύσεων) και τηρείται στο αρχείο της Υπηρεσίας προκειμένου να είναι διαθέσιμο προς επίδειξη σε περίπτωση ελέγχου. Το κείμενο του σχετικού υποδείγματος έχει διαμορφωθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να καλύπτει συνολικά όλες τις περιπτώσεις καταστάσεων που ενδέχεται να θεωρηθούν "ως σύγκρουση συμφερόντων" κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, δίχως να απαιτείται κάθε φορά εκ νέου δήλωση από το υπόχρεο πρόσωπο για κάθε διακριτή συμμετοχή του (ενδεικτικά την ένταξη έργων, την υλοποίηση, την παρακολούθηση, την ανάληψη νομικών δεσμεύσεων κλπ) και υπό διαφορετική ιδιότητα αυτού.

1. Παρακαλούμε πολύ να διευκρινίσετε ποιους αφορά η υποχρέωση δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων. Υπάρχουν συγκεκριμένοι ρόλοι, εκτός της Επιτροπής Διεξαγωγής του Διαγωνισμού; Δηλαδή, περιλαμβάνονται οι: Επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού, παραλαβής, Οικονομική Επιτροπή, Μελετητής ο οποίος συνέταξε την μελέτη αλλά και την αίτηση για την ένταξη στο Πρόγραμμα (άρα και ιδιώτες);

Σύμφωνα με το άρθρο 10 της ΥΑ 119126ΕΞ2021 (ΦΕΚ Β 4498/29.9.2021), όπως αυτή ισχύει, η υποχρέωση διασφάλισης μη σύγκρουσης συμφερόντων αφορά σε όλα τα μέρη που εμπλέκονται στο στάδιο έγκρισης, υλοποίησης ή ελέγχου ενός έργου, συνεπώς στο επίπεδο της υλοποίησης διαπερνά όλον τον κύκλο ζωής του έργου, συμπεριλαμβανομένων των σταδίων προετοιμασίας, ανάθεσης και υλοποίησης του έργου έως και την αποπληρωμή του. Το ίδιο ισχύει και για τυχόν εξωτερικούς εμπειρογνώμονες ή ελεγκτές που συνδράμουν τα ως άνω αναφερόμενα στάδια με την υποχρέωση αυτή να προβλέπεται στη σχετική σύμβαση ανάθεσης εργασιών. Λεπτομερή αναφορά των παραπάνω μπορείτε να

βρείτε στη σχετική ενότητα 3 της Διαδικασίας Δ10 του Εγχειριδίου Διαδικασιών.

Σε ότι αφορά το παράδειγμα των μελετητών που ενδεικτικά περιλαμβάνεται στο ερώτημά σας επισημαίνεται ότι η εξεταζόμενη κατάσταση της σύγκρουσης συμφερόντων δεν θα πρέπει να συγχέεται με την κατάσταση προηγούμενης εμπλοκής υποψηφίων ή προσφερόντων του Άρθρου 48 του Ν.4412/2016.

2. Χρονικά φτάνει μέχρι και την κατακύρωση της Διαγωνιστικής Διαδικασίας, ή καλύπτει και τα μετέπειτα στάδια της υλοποίησης και παρακολούθησης της Σύμβασης;

Καλύπτει και τα μετέπειτα στάδια υλοποίησης και παρακολούθησης της Σύμβασης. Βλέπε και απάντηση στην προηγούμενη ερώτηση 1.

3. Κατ'επέκταση, ποια θα ήταν ιδανικά η προθεσμία που θα ζητήσουμε από τους Δικαιούχους να υποβάλλουν τις Υπεύθυνες Δηλώσεις;

Οι Υ.Δ. περί μη σύγκρουσης συμφερόντων διατηρούνται σε αρχείο στο επίπεδο που αφορά, ήτοι για τους δικαιούχους Δήμους του προγράμματός σας στο επίπεδο του Δήμου και πρέπει να είναι διαθέσιμες σε κάθε περίπτωση ελέγχου. Σε ότι αφορά το χρόνο, η Υ.Δ. υπογράφεται εξ' αρχής και πριν την εμπλοκή του φυσικού προσώπου στο έργο.

4. Υποχρέωση υποβολής Υπεύθυνης Δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων έχουν και οι Αιρετοί των Περιφερειών και Δήμων της χώρας που είναι Δικαιούχοι του Προγράμματος;

Ο Κανονισμός του ΤΑΑ και το ΣΔΕ δεν περιλαμβάνουν εξαιρέσεις σε ότι αφορά την υποχρέωση διασφάλισης μη ύπαρξης σύγκρουσης συμφερόντων. Μοναδικό κριτήριο αποτελεί η εμπλοκή ενός φυσικού προσώπου με οποιοδήποτε τρόπο στις προβλεπόμενες διαδικασίες καθ' όλο τον κύκλο ζωής ενός έργου, από την προετοιμασία μέχρι και την αποπληρωμή του.

5. Η Υπεύθυνη Δήλωση μη σύγκρουσης συμφερόντων σε ποιον απευθύνεται; Στην αναθέτουσα αρχή (Περιφέρεια ή Δήμος) ή στο Υπουργείο Ευθύνης/Φορέας Υλοποίησης, ή στην ΕΥΣΤΑ;

Η μη σύγκρουση συμφερόντων πρέπει να διασφαλίζεται εκ των προτέρων στο επίπεδο που ενδεχόμενη ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων θα οδηγούσε ή θα μπορούσε να επηρεάσει την αμερόληπτη και αντικειμενική κρίση των αποφαινόμενων οργάνων του φορέα. Συνεπώς η Υ.Δ ενός φυσικού προσώπου περί μη σύγκρουσης συμφερόντων απευθύνεται στο φορέα στον οποίο απασχολείται ή με τον οποίο συμβάλλεται το φυσικό πρόσωπο.

Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις που ο ΦΥ είναι Υπουργείο, το οποίο σε συνέχεια δικής του πρόσκλησης επιχορηγεί φορείς σε δεύτερο επίπεδο, η μη σύγκρουση συμφερόντων θα πρέπει να διασφαλίζεται και στο επίπεδο του ΦΥ/Υπουργείου. Το ίδιο ισχύει και για τυχόν εξωτερικούς συνεργάτες της Αναθέτουσας Αρχής ή του Υπουργείου που τους υποστηρίζουν στο έργο τους και δυνητικά θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις αποφάσεις των αποφαινόμενων οργάνων προς ίδιο όφελος. Βλ. σχετικά και ανωτέρω απάντηση επί 3ου ερωτήματος.

6. Εάν ακολουθηθεί το λεκτικό του προτύπου της ΕΥΣΤΑ, είναι δυνατόν οι Υπεύθυνες Δηλώσεις να συμπληρωθούν και υποβληθούν μέσω του gov.gr;

Ναι θα μπορούσαν. Επισημαίνεται, εκ νέου, προς διευκόλυνσή σας, ότι οι Υ.Δ. δεν υποβάλλονται σε άλλο φορέα, αλλά τηρούνται σε αρχείο στο φορέα που απασχολείται ή με τον οποίο συμβάλλεται το φυσικό πρόσωπο.

7. Θεωρείτε ότι πρέπει στο λεκτικό της Υπεύθυνης Δήλωσης να μπει αναφορά στο συγκεκριμένο πρόγραμμα; Αν ναι, πως θα μπορούσε να αποτυπωθεί το λεκτικό;

Το υπόδειγμα της Υπεύθυνης Δήλωσης που περιλαμβάνεται στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών (Έντυπο Δ10_Ε1) έχει γενική διατύπωση, προς αποφυγή διοικητικής επιβάρυνσης των φορέων, και υπογράφεται άπαξ.

Το σχετικό κείμενο αναφέρει ότι έκαστος εμπλεκόμενος δημοσιονομικός παράγοντας – φυσικό πρόσωπο που εμπλέκεται με οποιοδήποτε τρόπο στην υλοποίηση ενός έργου ΤΑΑ, αναλαμβάνει την υποχρέωση να ενημερώσει αμελλητί τον φορέα που ανήκει ή για τον οποίο ενεργεί, σε περίπτωση διαπίστωσης ότι συντρέχει οποιαδήποτε κατάσταση η οποία δύναται να χαρακτηριστεί ως σύγκρουση συμφερόντων κατά τα αναφερόμενα στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών, καθώς και σε κάθε περίπτωση ύπαρξης ή υπόνοιας ύπαρξης απειλής της επαγγελματικής του κρίσης.

8. Η αναθέτουσα αρχή διατηρεί στο αρχείο της το πρωτότυπο (αν η ΥΔ υποβλήθηκε σε φυσική μορφή) και αποστέλλει ηλεκτρονικό αντίγραφο στην Υπηρεσία μας, σωστά;

Οι Υ.Δ. περί μη σύγκρουσης συμφερόντων όλων των δημοσιονομικών παραγόντων διατηρούνται μόνο στο επίπεδο της Αναθέτουσας Αρχής. Σχετική και η απάντηση στο ανωτέρω ερώτημα 6.